

Cuprins

<i>Prolog</i>	5
Pigmeii	7
Dragonul	9
A Bao A Qu	11
Amfisbena	15
Animalele din oglinzi	17
Animale Sferice	19
Un animal visat de Kafka	23
Două animale metafizice	25
Un animal visat de C.S. Lewis	27
Un animal visat de Poe	29
Abtu și Anet	31
Compresorul	33
Harpile	35
Asinul cu Trei Labe	37
Pasărea Phoenix	39
Centaurul	45
Pasărea Roc	49
Bahamut	51
Cerberul	53
Baziliscul	55

Elefantul care a prezis nașterea lui Buddha	59
Catoblepas	63
Behemoth	65
Un hibrid	69
Cronos sau Herakles	75
Garuda	77
Elfii	79
Borametzul	83
Dragonul în Occident	85
Dragonul Chinezesc	89
Devoratorul de Umbre	95
Calul Mării	97
Sfinxul	101
Burakul	105
Fauna Statelor Unite	107
Pasărea Phoenix din China	109
Silfii	111
Golemul	113
Grifonul	117
O Sută de Capete	119
Haniel, Kafziel, Azriel și Aniel	121
Banshee	125
Hipogriful	129
Haokah, zeul Tunetului	131
Hydra din Lerna	133
Mandragora	135
Kami	137
Minotaurul	139
Mama Broaștelor-Țestoase	143
Monodii	145
Manticora	149

Gnomii	151
Maimuța iubitoare de tus	153
Remora	155
Himera	157
Lilith	161
Perijii	165
Vulpoiul Chinez	169
Fauna chinezească	171
Monstrul Aheron	175
Şerpii Naga	177
Balaourul cu Opt Capete	179
Mirmecoleul	181
Youwarkee	183
Odradek	187
Pantera	189
Pelicanul	191
Pisica de Cheshire și mittele din Kilkenny	195
Simurgul	197
Salamandra	199
Sirenele	203
Talos	207
Nimfele	209
Zaratanul	213
Dublul	217
Squoncul	221
Unicornul	225
Kraken	229
Tigrii din Annam	231
Lățosul din Ferte-Bernard	233
Unicornul Chinezesc	235

Ouroboros	241
Fastitocalon	243
Demonii lui Swedenborg	245
Lamed Wufniks	247
Djinii	249
Cerbul Ceresc	251
Brownies	253
O reptilă visată de C.S. Lewis	257
Un rege de foc și calul său	259
Crocote și Leucrocote	263
T'ao-T'ich	265
Scylla	267
Walkiriile	269
Nornele	271
Scroafa în Lanțuri	273
Ictiocentaurii	277
Ființele Termice	279
Demonii iudaismului	281
Fiul Leviathanului	283
Nesnas	287
Îngerii lui Swedenborg	289
Khumbaba	291
Hochigan	293
Antilopele cu Șase Picioare	295
Eloi și Morloci	297
Baldanders	299
Trollii	303
Zinele	307
Lamiile	311
Lemurii	313
Kuyata	315

Satirii	317
Cocoșul Ceresc	321
Pasărea care aduce ploaia	323
Iepurele Lunar	327

BEHEMOTH

Cu patru veacuri înaintea erei creștine, Behemoth era un grosismant al elefantului sau al hipopotamului, ori o greșită și spăimoasă versiune a ambelor jivine; acum au mai rămas doar cele zece vestite versete care îl descriu (*Iov, 40, 10-19¹*) și colosala formă pe care o evocă. Restul e dispută ori filologie.

„Behemoth” e un plural, adică (spun filologii) pluralul intensiv al cuvântului ebraic *b'hemah*, care înseamnă „bestie”. Așa cum a spus Fray Luis de León² în *Expunere despre Cartea lui*

1. În realitate, trimiterea lui Borges este, ca în atleia alte ocazii, jucăuș eronată: este vorba de 40, 15-24.
2. Scriitorul spaniol *Fray Luis de León* (1527-1591) este una dintre figurile fundamentale ale Renașterii literare spaniole. A fost vreme indelungată persecutat și chiar arestat de Inchiziție sub acuzația că în comentariile lui teologice dă mai mare atenție textului ebraic al Bibliei decât celui latinesc al Vulgatei, că e un simpatizant al iudaismului și a tălmăcit în castiliană *Cintarea Cintărilor*. Dintre operele sale amintim edițiile critice ale scrierilor lăsate de Sfântul Isidor și Sfânta Teresa din Ávila. A fost unul dintre filologii cei mai străluciți din vremea lui. În 1580 a publicat, din dispoziția superiorilor săi, *Comentariile la Cintarea Cintărilor*, scrise în limba spaniolă

Iov: „Behemoth e un cuvînt ebraic, care înseamnă *bestii*: după părerea tuturor doctorilor Bisericii, el îl numește pe elefant, fiindcă e atât de uriaș, încît, deși e unul, face cît mai multe dihăni”.

Cu titlu de curiozitate, amintim că plural e și numele Domnului, *Elohim*, din primul verset al *Cărții Facerii*, deși verbul al cărui subiect este e folosit la singular („La început Dumnezei a făcut cerul și pămîntul”), și că această formă a fost numită pluralul majestății sau al plenitudinii¹...

Aceste versete figurează în *Behemoth*, în tâlmăcirea literală a lui Fray Luis de León, care și-a propus „să păstreze sensul latinesc și aerul ebraic, care are o anume maiestate”:

10. Ves agora a Behemoth ; yerba como bucy come.
11. Ves ; fortaleza suya en sus lomos, y poderío suyo en ombligo de su vientre.
12. Menea su cola como cedro ; nervios de sus vergüenzas enhebrados.
13. Sus huesos fistulas de bronce ; como vara de hierro.

și tâlmăcite în latină. În 1583 a publicat lucrările scrise în castiliană *La perfecta casada* (*Mireasa perfectă*) și *De los nombres de Cristo* (*Despre numele Domnului*), iar în 1591 a terminat *Exposición del libro de Job* (*Expunere despre Cartea lui Iov*), care avea să fie publicată abia în 1779. Poemele i le-a publicat postum, în 1631, marele scriitor baroc Francisco de Quevedo y Villegas.

1. În chip analog, în *Grammatica Academiei regale spainole*, putem citi: „*Nos* [«noi» în limba română – n. tr.] cu toate că este la plural prin propria-i natură, se folosește îndeobște alături de singular cind demnitarii vorbesc despre sine; v. gr.: *Nos*, D. Luis Belluga, prin grația lui Dumnezeu și a Sfîntului Scaun Apostolic, Episcop de Cartagena” (n. a.).

14. El principio de caminos de Dios, quien le hizo aplicar su cuchillo¹.
15. Que a él montes le producen yerba, y todas las bestias del campo hacen juegos allí.
16. Debajo de sombríos pace; en escondrijo de caña, en pantanos húmedos.
17. Cubrenle sombríos su sombra; cercáranle sauces del arroyo.
18. Ves; sorberá río, y no maravilla; tiene fiacia (fiducia, confianza) que el Jordán pasará por su boca.
19. En sus ojos como anzuelo le prenderá; con palos agudos horadará sus narices².

Adăugăm, pentru lămurirea celor dinainte, versiunea lui Cipriano de Valera³.

10. He aquí ahora Behemoth, al cual yo hice contigo; yerba come como bucy.

-
1. Este cel mai mare miracol al Domnului, dar Dumnezeu, care l-a făcut, îl va distrugе (n. a.).
 2. Iată cum apare acest text în versiunea românească a Biblici din 1936, și el cu numeroase „cuvinte subînclese”:
 15. *Îa privește ipopotamul, pe care l-am făcut ca și pe tine; peste iarbă ca boul.*
 16. *Vezi, puterea lui e în foalele lui și vîrtojia lui în mușebii de pe plantece.*
 17. *Coadă lui e dîrzdă ca lemnul de cedru, vinele pulpelor lui sunt numai noduri.*
 18. *Oasele lui sunt fevi de aramă, ciolanele lui drugi de fier.*
 19. *El este fruntea alcătuirilor lui Dumnezeu; ziditorul său î-a dăruit și sabia sa.*
 20. *Căci munții îi aduc dajdie și toate dobitoacele pământului care bălăduiesc în el.*
 21. *El se culcă sub florile de lotus, în ascunzături de trestie și de rogoz.*
 22. *Desigur nedescubrat îl umbrește; sălcile fluviului îl impresoară.*
 23. *Dacă fluviul se întărită, el nu se sinchisește! El stă nepăsător, chiar dacă Iordanul ar veni năvalnic la gura lui!*
 24. *Cine poate să-l ia de ochi? Cine-i în stare să-i străpungă nasul cu acul undizei?*
 3. Cuvintele subliniate nu figurează în originalul ebraic și au fost subînclese de autor (n. a.).

11. He aquí ahora que su fuerza está en sus lomos; y su fortaleza en el ombligo de su vientre.
12. Su cola mueve como un cedro; y los nervios de sus genitales son entretejidos.
13. Sus huesos *son fuertes como acero*, y sus miembros como barras de hierro.
14. Él *es* la cabeza de los caminos de Dios: el que le hizo le acercará de su espada.
15. Ciertamente los montes llevan renuevo para él; y toda bestia del campo retoza allá.
16. Debajo de las sombras se echará, en lo oculto de las cañas, y de los lugares húmedos.
17. Los *árboles* sombríos le cubren con su sombra; los sauces del arroyo le cercan.
18. He aquí que él robará el río que no corra; y confíase que el Jordán pasará por su boca.
19. Él le tomará por sus ojos en los tropezaderos, y le horadará la nariz¹.

-
1. Iată o tălmăcire aproximativă a acestei... traduceri cu mult inferioare celei a poetului și teologului renascentist, care – ce surpriză! – se apropic enorm de versiunea – și ea literară – a părintelui Gala Galaction: 10. *Iată-l aici pe Bebeuostb, pe care l-am făcut ca pe tine; pagte iarbă ca boul.* 11. *Iată că puterea îi stă în coapse; și tăria lui în buricul pîntecelui.* 12. *Coadă și-o mîșcă precum cedrul; și nervii mădularului său se întregesc.* 13. *Oasele lui sunt puternice ca ogelul, iar membrele ca drugii de fier.* 14. *El este capul drumurilor Domnului; cel care l-a făcut îl va duce aproape de spada lui.* 15. *Cu siguranță pădurile aduc lăstari pentru el; și orice dobitoc de pe cîmpie sală de bucurie acolo.* 16. *La umbră se culeă, ascunzîndu-se sub trestii, lîngă locurile revene.* 17. *Copacii întunecați îl acoperă cu umbra lor; sălcările pîrîului fac fare în jurul lui.* 18. *Iar el va sorbi rîul care nu curge; și nu se sperie că Iordanul se va umfla mai sus decît gura lui.* 19. *El îi va prinde în capeana ochilor și îi va înjepa nasul.*

UN HIBRID

„Am o dihanie ciudată, jumătate pisicuță, jumătate miel. Am moștenit-o de la tata. S-a făcut mare de tot la mine; înainte era mai mult miel decât pisică. Acum e juma-juma. De la pisică are capul și ghearele; de la miel, mărimea și forma; de la amândoi, ochii posaci și scînteietori; abia de-și mai încape în piele, iar mișcările-i sunt săltăreț și furiș totodată. Întinsă la soare în dreptul ferestrei, se face ghem și toarce; la loc deschis, aleargă de-i sfîrșite călcioiele și nimenei n-o poate ajunge din urmă. Fuge ca dracul de tâmiile de pisici, și-ar da buzna peste miei. În nopțiile cu lună, cel mai mult îl place să umble pe streșinile acoperișurilor. Nu știe să miaune și urăște șoareci. Stă ore în sir la pîndă în fața cotețului găinilor, dar nicicind n-a omorât vreuna.

O hrănesc cu lapte; asta-i pică cel mai bine la stomac. Soarbe laptele cu înghițituri mari, printre dinții de prădător. Firește, e un spectacol deosebit pentru copii. Ei mă viziteză duminica dimineață. Eu stau cu dihania pe genunchi, și toți copiii din vecini se aşază în jurul meu.

Se pun atunci cele mai ciudate întrebări, la care nici o ființă omenească n-are răspuns: De ce există doar o singură jivină asemenea ei, de

ce-i a mea și nu a altuia, dacă a mai existat cîndva una ca ea, și ce-o să fie după ce-o muri, dacă nu se simte singură, de ce n-are urmași, cum o cheamă și cîte altele. Nu mă obosesc să le dau răspuns; mă mărginesc să le arăt ce am, fără prea multe lămuriri. Uneori, copiii aduc cu ei pisici; odată au adus chiar doi miei. Spre dezamăgirea lor, nu s-au recunoscut între ele. Animalele s-au privit blajin drept în ochi și s-au acceptat unele pe altele ca pe un fapt dumnezeiesc. Pe genunchii mei, dihania nu simte nici teamă, nici dorință de a fugări. Cel mai bine se simte ghemuită în brațele mele. A prins drag de familia care a crescut-o. Faptul că-i credincioasă nu-i mare grozăvie, ci doar brodeala instinctului ei animalic pentru care, deși are pe pămînt o ciurdă de legături indirecte, dar pe nimeni de același singe cu ea, e sfint sprijinul găsit la noi.

Uneori îmi vine să rid, căci pușcăie dindu-mi tîrcoale, mi se încurcă între picioare și nu vrea să plece de lingă mine. De parcă nu i-ar ajunge să fie și pisică și miel, mai vrea să fie și cîine. Odată – și asta i se poate întimpla oricui – nu era chip să scap de o jenă financiară și eram gata să-mi pun capăt zilelor. Plănuiam aşa ceva în balansoarul din odaia mea, cu dihania pe genunchi; din întimplare, mi-am plecat privirile în pămînt și am văzut cum curgeau lacrimi pe mustățile ei mari. Ale ei, ale mele? Are pisica mea cu suflet de miel mîndrie de bărbat? N-am rămas cu mare lucru de la tata, dar merită să port de grijă moștenirii lui.

Are neliniștile amîndurora, a pisicii și a mie-lului, deși foarte diferite. De aceea nici nu-și încape în piele. Uneori sare pe fotoliu, îmi pune labele din față pe umeri și-mi apropie boticul de

urechi. Pare să-mi spună ceva, dar întoarce doar capul și mă privește atent, să vadă efectul comunicării. De hatirul ei, mă fac că o înțeleg și dau din cap. Atunci sare pe podea și face salturi în jurul meu.

Poate că pentru ea mintuirea ar fi satirul măcelarului, dar dihania e o moștenire și trebuie să i-o refuz. De aceea va trebui să aștepte să-și dea suflarea, deși uneori îmi aruncă priviri de ființă rațională, care mă instigă la asemenea gest rezonabil.¹¹

Franz Kafka